

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૯

જવાબપત્ર - ૯

સમય : ૨ કલાક

કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[૧૦]

વિભાગ-અ

(સરયૂદાસ, જેતલપુર, ૧૮૫૮, રામાયણ, જુનાગઢ, મહાભારત)

૧. નીલકંઠે રામાયણ ની ચોપાઈનો અર્થ સરળતાથી સમજાવ્યો.
૨. જુનાગઢ માં મહારાજે છડી સવારીએ તાજી કાકડી આરોગી.
૩. મુક્તાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠ વર્ણીનું નામ સરયૂદાસ પાડ્યું.
૪. મહારાજે જેતલપુર માં અહિંસક યજ્ઞ કરાવ્યો.
૫. રામાનંદ સ્વામીએ સંવત ૧૮૫૮ માં સહજાનંદ સ્વામીને ગુરૂપદે સ્થાપ્યા.

વિભાગ-બ

(ભણતર, શુદ્ધ, નિજ મંદિર, ગુણાતીતાનંદ, સહજાનંદ, પ્રકાશ)

૬. ગુરૂ શબ્દમાં 'રૂ' નો અર્થ પ્રકાશ થાય.
૭. સ્વામીની વાતો એટલે કે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનો ઉપદેશ.
૮. ભણતર થી દરેક સર્વમાં પ્રિય બની શકે છે.
૯. દરેક વ્યક્તિ સત્કાર્યોથી જ શુદ્ધ બની શકે છે.
૧૦. જ્યાં અંદરના ભાગમાં મૂર્તિઓ રાખવામાં આવે છે તેને નિજ મંદિર કહેવાય.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧. આજે પણ કોઈ મુમુક્ષુ મૃત્યુ પામે ત્યારે સ્વયં શ્રીજી મહારાજ તેને અક્ષરધામ લઈ જવા પધારે છે.	૧.	☒
૨. જયરામદાસને કૃષ્ણ તંબોળી નામે મિત્ર હતો.	૨.	☒
૩. જોબનપગી મોટો વેપારી હતો.	૩.	☒
૪. રામાનંદ સ્વામીએ મુક્તાનંદ સ્વામીના મનમાં પ્રવેશ કરી સરચૂદાસના દર્શન કર્યાં.	૪.	☒
૫. ગ્રંથ એ જ્ઞાનીની નિશાની છે.	૫.	☒
૬. બાંશી ગામમાં નીલકંઠે પોતાની વાણીને શાપ દીધો.	૬.	☒
૭. મુક્તાનંદ સ્વામીએ કહ્યું “ગુરૂની આજ્ઞા સમજી ગાદી સંભાળો.	૭.	☒
૮. સ્વામિનારાયણ ગદેડાની ગાય બનાવતા હતા.	૮.	☒
૯. મહારાજે સાધુઓને કહ્યું હતું કે, ‘અગવડ દેખો ત્યાં મુકામ કરજો’.	૯.	☒
૧૦. શિક્ષાપત્રી કહે છે કે માતા-પિતા ગુરુ અને બીમારની સેવા કરવી.	૧૦.	☒

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. ઘનશ્યામે ઘર છોડ્યું ત્યારે તેની ઉંમર શું હતી ?
(૧) ૧૧ વર્ષ (૨) ૮ વર્ષ (૩) ૧૫ વર્ષ	૧.	☐	૧
૨. મહારાજે દીક્ષા આપી મગનીરામનું નામ શું પાડ્યું ?
(૧) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી (૨) આત્માનંદ સ્વામી (૩) અદ્ભૂતાનંદ સ્વામી	૨.	☐	૧
૩. પ્રભુનો વાસ હોય ત્યાં શું ન હોય ?
(૧) અંધકાર (૨) મંદવાડ (૩) વહેમ	૩.	☐	૩
૪. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભાના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય (૩) ધર્મદેવ	૪.	☐	૩
૫. કઈ સાલમાં રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને દીક્ષા આપી ?
(૧) સંવત. ૧૮૫૭ (૨) સંવત. ૧૮૦૦ (૩) સંવત. ૧૭૮૧	૫.	☐	૧
૬. નીલકંઠ વર્ણી વનવિચરણ કઈ રીતે કરતા હતા ?
(૧) નિશ્ચિંત પણે (૨) સ્થિર મનથી (૩) નિર્ભિક રીતે	૬.	☐	૩
૭. શીતલદાસે સમાધિમાં કોને ગાદી ઉપર બેઠેલા જોયાં ?
(૧) શ્રીજી મહારાજને (૨) રામાનંદ સ્વામીને (૩) કૃષ્ણને	૭.	☐	૧
૮. ઘનશ્યામ રામાયણની કથા કયા મંદિરે સાંભળતા હતા ?
(૧) રામજીના (૨) હનુમાનજીના (૩) સ્વામિનારાયણના	૮.	☐	૨
૯. કૃષ્ણ તંબોળીના ઘર પાસેના તળાવમાં શું થતું હતું ?
(૧) કાકડી (૨) કમળકાકડી (૩) કમળ	૯.	☐	૨

૧૦. તેજાભાઈ અને તેમની મંડળીએ કયું તળાવ ખોદ્યું ?
 (૧) ગોમતી (૨) દૂધ તલાવડી (૩) ખાંપા તલાવડી ૧૦. ૧
૧૧. વડોદરાના મહારાજાએ જોબનપગીને શું બાંધી આપ્યું ?
 (૧) ઘર (૨) વર્ષાસન (૩) મંદિર ૧૧. ૨
૧૨. ગાદીએ બેસાડવાના પ્રસંગને શું કહેવાય ?
 (૧) પહોત્સવ (૨) પટ્ટાભિષેક (૩) મહોત્સવ ૧૨. ૨
૧૩. કયા ગામના લોકોએ મહારાજના પ્રવેશ વખતે તોફાન કર્યું ?
 (૧) વડતાલ (૨) આણંદ (૩) ઈડર ૧૩. ૨
૧૪. મહારાજ ભક્તોના શરીર પરના ગારાને શાનો લેપ કહેતા ?
 (૧) ચંદનનો (૨) મલાઈનો (૩) કેસરનો ૧૪. ૧
૧૫. મુક્તાનંદ સ્વામીના ગુરૂ કોણ હતા ?
 (૧) રામાનંદ સ્વામી (૨) બ્રહ્માનંદ સ્વામી (૩) સહજાનંદ સ્વામી ૧૫. ૧
૧૬. અમદાવાદમાં બાર માસમાં કોની સત્તાનો નાશ થયો ?
 (૧) પેશ્વાની (૨) બ્રિટીશની (૩) મુગલની ૧૬. ૧
૧૭. ‘અતિથિ દેવો ભવ’ એવું આપણને કોણ શીખવે છે ?
 (૧) વેદો (૨) સંતો (૩) ધર્મગ્રંથો ૧૭. ૧
૧૮. ભૂલી પડેલી બકરી કયાં જઈને બેઠી હતી ?
 (૧) ગુફામાં (૨) જંગલમાં (૩) સિંહના પંજાની છાપમાં ૧૮. ૩
૧૯. મગનીરામ કયાંનો વતની હતો ?
 (૧) દ્રવિડ દેશનો (૨) પશ્ચિમ ભારતનો (૩) નેપાળનો ૧૯. ૧
૨૦. અંતે જયરામદાસને નીલકંઠ કયાં મળ્યા ?
 (૧) લોજમાં (૨) માંગરોળમાં (૩) છપૈયામાં ૨૦. ૧
૨૧. જોબનપગી મહારાજની ઘોડી ચોરવા કયાં આવ્યો ?
 (૧) જેતલપુરમાં (૨) ડભાણમાં (૩) વડતાલમાં ૨૧. ૨
૨૨. શિક્ષાપત્રી શું છે ?
 (૧) દર્પણ (૨) ગ્રંથ (૩) ધાર્મિક નિશાની ૨૨. ૧
૨૩. જ્યારે રામપ્રતાપભાઈ ગુજરાતમાં ઘનશ્યામને મળ્યા ત્યારે તે કયા નામે ઓળખાતા હતા ?
 (૧) નારાયણ (૨) સહજાનંદ સ્વામી (૩) નીલકંઠ ૨૩. ૨
૨૪. પંટરપુરના ભક્ત કોણ હતા ?
 (૧) પુંડરિક (૨) ખૂશાલ ભટ્ટ (૩) મીરાબાઈ ૨૪. ૧
૨૫. ઘનશ્યામને અયોધ્યાના કયા બે મંદિર ખાસ ગમતા ?
 (૧) રામજી-હનુમાનજી (૨) ગણપતીજી-હનુમાનજી (૩) રાધાકૃષ્ણ-માતાજી ૨૫. ૧

૨૬. સાધુઓ ધ્યાન ધરતા હતા ત્યારે ઝાડ ઉપરથી શું પડ્યું ?
 (૧) માળો (૨) અજગર (૩) સાપ ૨૬. ૩
૨૭. પિંબકે ઝાડને સૂકવી નાંખવા શેના દાણા નાંખ્યા ?
 (૧) અડદના (૨) મગના (૩) જવના ૨૭. ૧
૨૮. રામનવમી ક્યારે આવે છે ?
 (૧) ચૈત્ર સુદ ૯ (૨) માગશર સુદ ૯ (૩) જેઠ સુદ ૯ ૨૮. ૧
૨૯. સાચાગુરુ શું આપે ?
 (૧) સંપત્તિ (૨) જ્ઞાન (૩) પ્રકાશ ૨૯. ૨
૩૦. ઘુંમટના નીચેના ભાગને શું કહેવાય ?
 (૧) મંડપ (૨) પ્રદક્ષિણા (૩) શિખર ૩૦. ૧
૩૧. મંદિરના થાંભલાઓ ઉપર શાની મૂર્તિઓ હોય છે ?
 (૧) સંતો-મુક્તોની (૨) સંતો-મહંતોની (૩) સંતો-બાવાઓની ૩૧. ૧
૩૨. મહારાજે કયા ગામમાં કહ્યું હતું કે “ચજ્ઞ નહિ અટકે ?”
 (૧) જેતલપુર (૨) ગઢડા (૩) સભાણ ૩૨. ૩
૩૩. કાશીના રાજાની સભામાં કયો પ્રશ્ન પુછાયો ?
 (૧) જ્ઞાન મોટું છે કે ભક્તિ ? (૨) જ્ઞાન મોટું છે કે ધર્મ ? ૩૩. ૧
 (૩) ભક્તિ મોટી છે કે વૈરાગ્ય ?
૩૪. તેજભાઈએ મહારાજની પ્રસાદીની ઈંટો કયાં પધરાવી ?
 (૧) છાણીમાં (૨) વરતાલમાં (૩) પંડરપુરમાં ૩૪. ૧
૩૫. મહારાજની ઘોડીનું નામ શું હતું ?
 (૧) માણકી (૨) ચેતક (૩) કેસર ૩૫. ૧
૩૬. ઈંડા ખાવાથી શું બગડે છે ?
 (૧) શરીર (૨) મન (૩) બન્ને ૩૬. ૩
૩૭. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ હતા ?
 (૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ (૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી (૩) મુક્તાનંદ સ્વામી ૩૭. ૨
૩૮. સ્વામીની વાતો કોના મહિમાની વાતો છે ?
 (૧) રાધાકૃષ્ણના (૨) ભગતજી મહારાજના (૩) શ્રીજી મહારાજના ૩૮. ૩
૩૯. મહારાજના અંતિમ સંસ્કાર કયાં કરાયા ?
 (૧) જ્ઞાનબાગમાં (૨) અક્ષરવાડીમાં (૩) લક્ષ્મીવાડીમાં ૩૯. ૩
૪૦. મહારાજે કયા ગામમાં છોકરાઓને સમાધિ કરાવી ?
 (૧) ગઢડા (૨) વરતાલ (૩) ગોંડલ ૪૦. ૧

૧. ઘનશ્યામે પાટલા ઉપરથી શું ઉપાડ્યું ?
૪. ઘનશ્યામે પાટલા ઉપરથી ભગવદ્ગીતા ઉપાડી.
૨. પિબકે સાધુઓને શું ખાવા માટે કહ્યું ?
૪. પિબકે સાધુઓને દારૂ - માંસ ખાવા માટે (બળજબરી કરીને) કહ્યું.
૩. નીલકંઠ વર્ણીએ કેટલા વર્ષ સુધી વિચરણ કર્યું.
૪. નીલકંઠ વર્ણીએ ૭ વર્ષ, ૧ માસ અને ૧૧ દિવસ સુધી વિચરણ કર્યું.
૪. મહારાજે કેવી રીતે સુખાનું કાવત્રું ખુલ્લું પાડ્યું ?
૪. મહારાજે સિંહાસનના પાયા આગળના ભાગ પર પોતની લાકડી દબાવી.
૫. ઘનશ્યામને મારવા જતાં કોણ મરાયો ?
૪. કાલિદત્ત ઘનશ્યામને મારવા જતાં અંતે પોતે જ મરાયો.
૬. કૃષ્ણ તંબોળીએ ઘનશ્યામને શું ખવડાવ્યું ?
૪. કૃષ્ણ તંબોળીએ સરોવરમાંથી તાજી કમળ કાકડી તોડીને ઘનશ્યામને ખવડાવી.
૭. શ્રીજી મહારાજે લગ્ન વખતે કયા ગીતો ગવાતાં કર્યા ?
૪. શ્રીજી મહારાજે લગ્ન વખતે રાધા-વિવાહ અને રુકમણી વિવાહનાં ગીતો ગવાતા કર્યા.
૮. મહંતે નીલકંઠને મઠની અંદર સુવા શા માટે કહ્યું ?
૪. મહંતે નીલકંઠને તેમનો જીવ બચાવવા માટે મઠની અંદર સુવા માટે કહ્યું.
૯. પિબકને સાચી શક્તિ શેમાં સમજાઈ ?
૪. ભક્તિની શક્તિ, પ્રેમની શક્તિ, ત્યાગ અને વૈરાગ્યની શક્તિ છે એ જ સાચી શક્તિ છે એમ પિબકને સમજાયું.
૧૦. શ્રીજીમહારાજે શિક્ષાપત્રીમાં શું વચન આપ્યું છે ?
૪. શ્રીજી મહારાજે કહ્યું છે કે / વચન આટલું છે કે : “આ શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે જે વર્તશે તે આ લોક અને પરલોકમાં સુખી થશે.”

૧. કરોડ કામ બગાડીને.....
- જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યા ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું ?
૨. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં.....
- જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું છું ? એમ જોયા કરવું.
૩. ગાફલાઈ ટાળવાનું કારણ.....
- જ. ગાફલાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.
૪. આવા સાધુને મનમાં.....
- જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જણવો.
૫. આપણે તો.....
- જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો.

૧. માતાપિતાને પાચે રાખો ચરણે અમને.
- જ. માતાપિતાને પાચે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,
દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું....અક્ષર૦ ૩
અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,
વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને....અક્ષર૦ ૪
૨. ઐં સહ નાવવતુ ઐં શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:।
- જ. ઐં સહ નાવવતુ સહ નો ભુનકતુ સહ વીર્ય કરવાવહે ।
તેજસ્યે નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્ધિષાવહે ॥
ઐં શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ: ।
૩. આઠડે આઠ અક્ષરધામમાં જવાય.
- જ. આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ....મારા બંધુ
નવડે નવ, તરી જા તું આ ભવ....મારા બંધુ
એકડે મીડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ....મારા બંધુ
એવી રીતે ભજય, તો અક્ષરધામમાં જવાય....મારા બંધુ

૪. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું સુગમ કરી સીધી.
૫. પુરુષોત્તમ ગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)
કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે....જય૦
આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી; (૨)
મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સીધી....જય૦
૫. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ ભવબન્ધનાત્ ॥
૫. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાન્ પુરુષોત્તમઃ ।
જનો જનન્નિદં સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં)

[૧૦]

૧. પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો.
૨. વેદો આપણને શું શીખવે છે?
૩. શિક્ષાપત્રી દર્પણ છે.